

Täysistunto

Tiistai 18.10.2016 klo 13.59—17.23

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 ja 6 e §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 154/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 18/2016 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

17.12 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Vuosien 1939—45 sodat olivat maamme itsenäisyyden kohtalonkysymys. Onkin tärkeää, että kohta 100 vuotta täyttävä valtiomme muistaa näissä sodissa vammautuneita. Hallituksen päätös alentaa sotainvalidien haitta-asteikkoa 15 prosentista 10 prosenttiin tuo noin 600 sotainvalidia kunnallisten avopalveluiden piiriin. Tämän varmasti kaikki täällä salissa olevat oikeaksi kokevat. Henkilökohtaisesti olisin valmis alentamaan haitta-astetason nolnaan, sillä kaikki ne, jotka maksoivat terveydellään kotimaansa puolustamisesta, ansaitsevat parhaan mahdollisen tuen.

Sotainvalidien ja veteraanien joukko harvenee nopeasti. Heidän keski-ikänsä on jo yli 90 vuotta. Sotiemme veteraaneja on jäljellä enää noin 22 000, heistä sotainvalideja 3 170. Nyt meillä todella on käsillä viimeiset hetket maksaa kunniavelkaa niille, jotka maksoivat kovan hinnan puolustaessaan Suomea. Sen vuoksi olen tyytyväinen siihen, että hallitus on päättänyt sotainvalidien haitta-asteen alentamisen lisäksi lisätä veteraaneille suunnattuja kuntoutusrahoja.

Hallituksen tavoitteena on itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi laajentaa veteraanien maksuttomien kotipalvelujen saajajoukkoa. Päämääränä on saada kaikki kotona asuvat ja avopalveluita tarvitsevat veteraanit maksuttomien palveluiden piiriin. Tällä hetkellä rintamaveteraanien kotiin annettaviin avopalveluihin käytetään 10 miljoonaa euroa, vuonna 2017 lisärahoitusta avopalveluihin on luvassa yhteensä 20 miljoonaa euroa, vuonna 2018 yhteensä 15 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 yhteensä 5 miljoonaa euroa eli kaikkiaan 40 miljoonaa euroa. Lisäys on huomattava. Lisäksi pyritään varmistamaan, että kaikki kotipalveluita tarvitsevat veteraanit saavat tuen. Hallitus kehottaa kuntia pitämään jatkossa aktiivisesti yhteyttä veteraaneihin ja huolehtimaan, että kotona asuvat saavat riittävän ja taroituksenmukaisen tuen. He voivat asua silloin kotonaan mahdollisimman pitkään turvallisesti ja toimintakykyisenä. Kuntien välillä on vieläkin eroja tämän aktiivisuuden suhteen.

Näin ollen vielä pari asiaa:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 102/2016 vp

Rintamalisään kohdistuva 0,85 prosentin leikkaus on valitettava. Rintamalisä on sidottu kansaneläkeindeksiin, joka sattuu ensi vuonna olemaan miinusmerkkinen. Odotan, että hallitus poistaa rintamalisäleikkauksen.

Ja koska Suomi viettää ensi vuonna 100-vuotisitsenäisyysjuhlaansa, haluan myös lausua seuraavaa: Kun poliitikot kirjoittavat tai lausuvat asioita, jotka ovat törkeitä tai loukkaavia, on aiheellista huomauttaa asiasta tai puuttua siihen. Kun Itsenäinen Suomi 100 vuotta -juhlatoimikunnan jäsen julkisesti lausuu marsalkka Mannerheimin patsaasta, että se pitäisi siirtää ja että hän on sotarikollinen, pitäisi miettiä, onko henkilö juhlatoimikunnan jäsenyyden arvoinen. Tämä on hyvin tärkeä asia. Viime aikoina itsekkin olen nostanut monissa yhteyksissä esille sanoja kuten herkkähipiäisyys ja hyssyttely, mutta nyt voisin ottaa esille sellaisen sanan kuin herjaaminen, elikkä kolmannen H:n, ja se tulee kyllä tässä asiayhteydessä esille, onko tapahtunut herjaamista.

Mutta kuitenkin ensi vuonna juhlistamme Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlaa. Se on kaikille kansalaisille tosi tärkeä ja arvokas asia, ja meidän pitää sitä kunnioittaa. — Kiitos.

17.17 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Meidän jälkipolvien on tosiaankin syytä kiittää nöyrästi maamme henkensä kaupalla puolustaneita ihmisiä, ja pienimuotoinen kiittolisuudenosoitus on myös tämä lakimuutos sotainvalidien maksuttomiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin oikeuttavan haitta-asterajan alentamiseksi 10 prosenttiin. Kuten edustaja Elomaa edellä totesi, myös minun mielestäni tämän rajan voisi tosin jo poistaa kokonaan ja tarjota kyseisiä palveluita kaikille veteraaneille.

Arvoisa puhemies! Ajat ovat onneksi muuttuneet radikaalisti sitten 1960-luvun, jolloin sotiemme veteraaneja valitettavasti jopa pilkattiin ja väitettiin heidän itse halunneen lähteä sotaan, mikä ei tietenkään pitänyt paikkaansa. Yhteiskunnallinen ilmapiiri oli 60-luvulla täysin toinen kuin nykyään, ja olemmekin onneksi menneet paljon parempaan suuntaan. Sotaveteraanit ovat kertomansa mukaan tunteneet saaneensa kokea laajaa arvostusta vasta 90-luvulta lähtien, käytännössä Neuvostoliiton vuonna 91 tapahtuneen hajoamisen jälkeen. Suomettuneisuuden ilmapiirissä heitä kohtaan tunnettua arvostusta ei ainakaan äänneen juuri julkilausuttu, koska ilmeisesti tässäkin asiassa pelättiin itänaapurin reaktioita. Toisaalta suomalaista sotilasta olivat arvostaneet myös Neuvostoliiton kommunistijohtajat, kuten historiankirjoitus nykyään kertoo. Se on osoitus veteraanien merkityksestä maamme itsenäisyyden säilymisessä.

Arvoisa puhemies! Kiitän puheenvuoroni lopuksi valiokuntaa asian ripeästä käsittelystä ja yksimielisestä mietinnöstä, joka puoltaa hyvän lakiesityksen hyväksymistä, mikä tämän käsittelyn jälkeen myös tapahtuu. (Puhemies koputtaa) Tämäkin osoittaa vuosikymmenien saatossa tapahtunutta yhteiskunnallisen ilmapiirin tervehtymistä.

17.19 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Näin lyhyesti. Kun tätä asiaa on täällä eduskunnassa käsitelty, tässäkin salissa, niin kaikki ovat suhtautuneet myönteisesti. Aivan oikein onkin, että tämä sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste laskee 15:stä 10:een, ja niin kuin edustaja Elomaa sanoo, niin sen olisi nyt jo tarvinnut olla nollassa, kun tiedetään, että on niin harva joukko, ketkä tätä enää tulevina vuosina tulevat saamaan. Mutta parempi, että tämä pienempikin lasku tähän prosenttiin tuli.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 102/2016 vp

Sitten on todettava, että myös Ruotsissa asuu vakituisesti näitä henkilöitä, jotka ovat taistelleet vuosina 39—45. Heitä elää sielläkin noin parikymmentä, joilleka tulee sitten tämä muutos, parannusehdotus.

Mutta sitten minä olen muutamalta saanut viestin, kun tätä asiaa on näin julkisesti käsitelty, että monet niin sanotut rintamaveteraanit ovat katkeria siitä, että kun aina vain puhutaan sotaveteraaneista eikä mainita koskaan rintamaveteraaneja. Hehän olivat niitä henkilöitä, jotka taistelivat siellä etulinjassa, ja juuri näistä suuri joukko menetti henkensä. Että tietysti pitäisi näitäkin muistaa. Ja sitten henkilöt mainitsevat, että he eivät välttämättä saa niitä asioita, mitä heille on luvattu. Mutta ne ovat varmaan niin yksityiskohtaisia, että aina pitää miettiä, mikä sitten on vialla, kun nämä rintamaveteraanitkaan eivät niitä avustuksia saa.

Mutta kiitos tästä nyt, että on tällainen korjaus tullut näihin sotaveteraanienkin avustuksiin, ja toivottavasti sitten ensi vuonna pääsemme siihen nollaprosenttiin, että kaikki saavat.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 154/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.